

Forholdene i Skolen i Forbindelse. Medens jeg anerkjender, at man dog for en stor Deel er kommen bort fra Tydskken i Skolen, maa jeg tilstaae, at det synes mig høist uheldigt, at man dog endnu vedbliver at holde paa Tydskken i Skolen paa den Maade, som man gjør, nemlig saaledes, at Børnene modtage deres Religionsunderviisning i et Sprog, som de ikke have mindste Begreb om, naar de komme i Skole. Jeg har derfor ønsket at stille den Forspørgsel til den ærede Kirke- og Underviisningsminister, om han ikke, da denne Sag har foreligget Kirke- og Underviisningsministeriet i flere Aar, og da den ærede Minister maastee fra en tidligere Tid bedre end jeg kjenner disse uheldige Forhold, — om han da ikke har tænkt sig en Maade, hvorpaa disse Forhold kunde forandres saaledes, at de dog kunde blive nogenlunde tilfredsstillende ordnede for begge Parter. Det Fleertal og Mindretal, som nu staaer imod hinanden i Menigheden, staaer ganske sikkert ikke imod hinanden paa en saadan Maade, at det ene kan siges at omfatte mere danske Folk end det andet. De ere Allesammen fuldstændig danske. Men Meningsforskjellen bestaaer deri, at en Deel af dem paa Grund af en Formodning om store Udgifter, som jeg ikke troer virkelig vilde komme tilstede, idetmindste ikke i nogen stor Udstrækning, modsætter sig en Foranstaltning, som i Virkeligheden vil være af overordentlig stor Betydning ikke alene for dem selv, men ogsaa for de Andre. Jeg skal derfor tillade mig at spørge den ærede Kirke- og Underviisningsminister, om han har i Sindet at træffe Foranstaltning til, at Modersmaalet kan komme til sin Ret i den reformeerte Menigheds Kirke og Skole i Fredericia?

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Den ærede Forspørgger fremstillede correct Forholdene ved den reformeerte Menighed i Fredericia. Den kom ind her i Landet i 1719, og bestod af Frantsmænd, som dog havde opholdt sig nogle Aar i Brandenburg. Menigheden vedblev at være fransk indtil 1821, da dens anerkjendte Præst — jeg troer han hed Rieu — døde. Det var paa den Tid forbunden med Vanskelighed at skaffe en reformeert Præst, men denne Van-

stighed blev hævet ved, at man engagerede en tydskeformeert Candidat fra Hamborg ved Navn Stahlschmidt, hvis Søn senere efter fulgte ham i Embedet, og kjøndt Menigheden var vedbleven at være fransk, forsaavidt Nationaliteten i en saa lang Række Aar havde kunnet bevares, blev nu Kirke- og Skolesproget tydsk. Den ærede Forspørgger gjorde dernæst ogsaa en correct Bemærkning om den nuværende reformeerte Præst i Fredericia, idet han gav ham det Bidesbyrd, at det var en overordentlig samvittighedsfuld og brav Mand; hvilket jeg paa det Bestemteste maa tiltræde, men forsaavidt den ærede Forspørgger gjorde nogle Bemærkninger om, at det var besynderligt, at han ikke prædikede dansk, skal jeg tillade mig at give nogle Oplysninger. Jeg vil herved strax faae Leilighed til at fremhæve, at naar Forspørgslen gaaer ud paa, om der vil blive truffet Foranstaltninger til Forandring i Skolesproget, kan denne Forandring allerede siges at være skeet, hvilket tydeligt vil fremgaae af Besvarelsen af et Andragende, som Pastor Stahlschmidt indgav i December 1861, og som jeg skal tillade mig at oplæse. Det hedder deri: Da jeg for 18 Aar siden tiltraadte mit Embede som Præst ved den herværende reformeerte Menighed, var Kirke- og tilbeels Sproget i Skolen udelukkende tydsk, ligesom første er det nu den Dag i Dag. Men da jeg indsaae, hvor vigtigt det var, at Modersmaalet maatte komme til sin Ret i denne Menighed, en Anstuelse, som steds er bleven dødt af Menighedens Forstandere, har jeg efterhaanden mere og mere indført det danske Sprog i Skolen. Danske Regnehøjer og Forskrifter bleve anskaffede, jeg underviser selv foruden i Religion og Tydsk i dansk Læsning, Grammatik og Orthographi, ligesom jeg foredrager Danmarks Historie, Verdens Historie og Geographi efter danske Lærebøger, som Børnene, der deeltage i denne Underviisning, maae anskaffe. Tydsk tales saa godt som kun i Religions- og enkelte tydske Timer, ligesom ogsaa Børnene bestandig tale dansk indbyrdes, hvilket Sprog de navnlig efter 1848 næsten udelukkende høre i deres Hjem. De kunne derfor, ved Indtrædelse i Skolen, neppe forstaae et tydsk Ord, hvorunder Underviisningen nødvendigviis maa lide."